

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.17. Соціальна психологія

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 053 Психологія
освітньо-професійна програма Психологія
форма(и) навчання денна та заочна

Київ-2025 рік

**Інформація про розробника(ів) та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК робочої програми навчальної дисципліни
(*науковий ступінь, вчене звання, посада*)

Кандидат психологічних наук, доцент

Світлана МІТИНА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних
наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-
наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРЄВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Соціальна психологія, ОК2.17	
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	<i>заочна</i>
Кількість кредитів	4	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120	120
• аудиторні години	44	10
лекції	22	6
<i>семінарські</i>	22	4
<i>практичні</i>		
• самостійна робота	76	110
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	5-й семестр – екзамен	
1.6. Інформація про консультації	<i>Згідно затвердженого графіка консультацій</i>	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Мітіна Світлана Володимирівна (кандидат психологічних наук, доцент)	
1.9. Контактна інформація викладача	mitina.svitlana@tnu.edu.ua	

2. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни. Програма навчальної дисципліни «Соціальна психологія» складено відповідно до освітньої програми «Психологія». Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з методологічними основами соціальної психології, надати уявлення про загальні закономірності, особливості соціально-психологічних процесів і явищ суспільства, розуміння щодо функціонування та динаміку розвитку груп, впливу групи на особистість і особистості та її діяльності на групу, механізмами соціальної взаємодії та регуляції соціального процесу, а також розуміння ролі особистості у розвитку суспільства.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох модулів, в які входять десять тем.

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології

Модуль 2. Соціальна психологія особистості, спілкування та взаємодії людей.

Модуль 3. Соціальна психологія груп

2.1. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета дисципліни «Соціальна психологія»: забезпечення формування цілісної системи знань про основні поняття, категорії, методологічні основи соціальної психології; знань про загальні закономірності й тенденції взаємодії соціально-психологічних процесів і явищ суспільства, а також місце і ролі особистості у соціумі.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- Сформувати у студентів уявлення про закономірності поведінки та взаємодії людей як представників соціальних груп, психологічні характеристики самих цих груп та психологічні аспекти соціального життя.
- Ознайомити студентів із основними соціально-психологічними теоріями розвитку і функціонування соціальних груп, впливу групи на особистість і особистості та її діяльності на групу,
- Сформувати компетентність щодо регуляції соціального процесу, закономірностей взаємодії між особистістю та суспільством в цілому.
- підвищити рівень фахової компетентності у студентів, зокрема комунікативної, етичної та особистісної.

2.2. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

Філософія

Історія та культура України

Вікова психологія

Педагогічна психологія

Постреквізити:

Юридична психологія

Конфліктологія

Організаційна психологія

Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).

Під час навчання використовуються наступні форми та методи: проблемна лекція, технологія розвитку критичного мислення (трифазова модель виклик-осмислення-міркування), використання моделі антропоцентричної системи для демонстрації закономірностей еволюційного руху наукової психологічної думки, дискусія за результатами обговорення завдань самостійної роботи, дискусії за результатами обговорення доповідей.

Віртуальне навчальне середовище використовуватиметься у разі роботи в режимі онлайн – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою Google Meet.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1. Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

Шифр ПР	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПР1</i>	Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	Методи проблемно-орієнтованого навчання Дискусія	Проблемні завдання, Питання для обговорення (семінар) Оцінювання самостійних робіт Викладання з використанням презентацій
<i>ПР3</i>	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	Пояснення	Оцінювання самостійних робіт Захист індивідуальних робіт (презентації)
ПР13.	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	Пояснення Дискусія «мозковий штурм»	Оцінювання практичних завдань, Участь в дискусії
ПР 14.	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.	«мозковий штурм» робота в малих групах кейс-метод	Оцінювання практичних завдань, Кейси,

4. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усь го	у тому числі					у тому числі				
Л		П р	С	Л б	СР	Л	Пр	С	Лб	СР	
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології											
Тема 1. Соціальна психологія як наука.	9	2				7	0,5				8,5
Тема 2. Історія становлення соціальної психології як науки	11	2		2		7	0,5				10,5
Тема 3. Методи дослідження та напрямки сучасної соціальної психології.	11	2		2		7	0,5				10,5
Модуль 2. Соціальна психологія особистості, спілкування та взаємодії людей.											
Тема 4. Проблема особистості в сучасній соціальній психології	12	2		2		8	1				11
Тема 5. Соціалізація і соціальний розвиток особистості.	13	4		2		8	0,5		1		11,5
Тема 6. Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей.	14	2		4		8	0,5	1			13,5
Модуль 3. Соціальна психологія груп											
Тема 7. Група як соціально-психологічний феномен.	12	2		2		8	1		0,5		10,5
Тема 8. Соціальна психологія малих груп	14	2		4		8	0,5		0,5		13
Тема 9. Соціальна психологія великих груп.	12	2		2		8	0,5				11,5
Тема 10. Масові психічні явища. Натовп як форма масової поведінки людей.	12	2		2		8	0,5		1		10,5
<i>РАЗОМ</i> <i>годин</i>	120	22		22	-	76	6	1	3	-	110
<i>кредитів</i>	4										
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	екзамен										

5.1 Тематика семінарських занять

П/н	Теми семінарських занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Історія становлення соціальної психології як науки	2	-
2	Методи дослідження та напрямки сучасної соціальної психології	2	-
3	Проблема особистості в сучасній соціальній психології	2	-
4	Соціалізація і соціальний розвиток особистості.	2	1
5	Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії людей.	4	1
6	Група як соціально-психологічний феномен.	2	0,5
7	Соціально-психологічні характеристики малої групи. Лідерство і керівництво.	4	0,5
8	Соціальна психологія великих груп.	2	0,5
9	Натовп як форма масової поведінки людей.	4	0,5
	УСЬОГО	22	4

5.3.1 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Аналіз першоджерел, складання опорного конспекту з вивченої теми, підготовка повідомлення, розробка презентації, проведення соціометрії (Я.Морено).	Письмовий звіт (модуль I)
2.	Написання есе, підготовка повідомлення, перегляд і психологічний аналіз навчальних відео-матеріалів	Письмовий звіт

	Стэнфордский тюремний експеримент Ф. Зимбардо. таблиць, схем, відпрацювання навичок комунікації, проведення діагностики Транзактний аналіз Е. Берна. Вивчення та аналіз додаткової літератури Алан Піз «Мова рухів тіла».	(модуль II)
3.	Аналіз першоджерел, підготовка повідомлення, розробка презентації, Перегляд і психологічний аналіз навчальних відео-матеріалів: експерименти С. Аша, С.Мілграма, С. Московічі, Стэнфордский тюремний експеримент Ф. Зимбардо. Вивчення та аналіз додаткової літератури (Г. Лебон «Натовп»).	Письмовий звіт (модуль III)

5.3.2 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (ден)	заочна
1	Тема 1. Соціальна психологія як наука.	Складання опорного конспекту з вивченої теми, аналіз літератури.	7	11
2	Тема 2. Історія становлення соціальної психології як науки	Аналіз першоджерел, підготовка повідомлення, розробка презентації.	7	11
3	Тема 3. Методи дослідження та напрямки сучасної соціальної психології.	Аналіз літератури. підготовка повідомлення, проведення соціометрії (Я.Морено).	7	11
4	Тема 4. Проблема особистості в сучасній соціальній психології	Аналіз літератури. Аналіз практичних ситуацій; психологічний аналіз фільму Стэнфордский тюремний експеримент Ф. Зимбардо.	8	11
5	Тема 5. Соціалізація і соціальний розвиток особистості.	Аналіз літератури. Вирішення практичних ситуацій.	7	11
6	Тема 6. Соціально-психологічні закономірності спілкування	Вирішення практичних ситуацій, написання есе, відпрацювання навичок	8	11

	та взаємодії людей	комунікації, проведення діагностики Транзактний аналіз Е. Берна. Вивчення та аналіз додаткової літератури		
7	Тема 7. Група як соціально-психологічний феномен.	Аналіз літератури, підготовка повідомлення, розробка презентації. психологічний аналіз навчальних відео-матеріалів: експерименти С. Аша.	8	11
8	Тема 8. Соціальна психологія малих груп	підготовка повідомлення, розробка презентації, аналіз практичних ситуацій. психологічний аналіз навчальних відео-матеріалів: експеримент С.Мілграма,	8	11
9	Тема 9. Соціальна психологія великих груп.	Аналіз літератури, підготовка повідомлення, розробка презентації,	8	11
10.	Тема 10. Масові психічні явища. Натовп як форма масової поведінки людей.	Аналіз першоджерел, підготовка повідомлення, розробка презентації, аналіз практичних ситуацій	8	11
	Всього		76	110

5.4 Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни: реферати, доповіді, презентації та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

5.4.1. Теми індивідуальних, творчих робіт з соціальної психології (підготувати презентацію чи реферат на одну з обраних тем)

1. Проблеми та перспективи розвитку сучасної вітчизняної соціальної психології.
2. Сучасні зарубіжні дослідження у галузі соціальної психології.
3. Історія становлення і розвиток соціальної психології в Україні.
4. Когнітивістська концепція міжгрупових відносин А. Теджфела.
5. Теорія «соціальних уявлень» С. Московічі.
6. Соціально-екологічна теорія У. Бронфенбреннера
7. Мода як соціально-психологічне явище.
8. Соціально-психологічні механізми виникнення та поширення чуток.
9. Паніка як феномен натовпу
10. Системно-процесуальна модель розвитку групи М. Чемерса.
11. Соціально-психологічні механізми ін-групового фаворитизму та аут-групової дискримінації.
12. Структура та особливості функціонування злочинних груп
13. Теорії сутності і виникнення лідерства
14. Причини популярності та особливості впливу лідера на групу.
15. Образи найбільш значущих лідерів у світовій історії
16. Гендерні відмінності у сприйнятті привабливості чоловіків і жінок
17. Теорії міжособистісної взаємодії Дж. Міда , Г. Блумера (символічний інтеркціонізм).
18. Роль фізіогноміки у процесі соціальної перцепції .
19. Дослідження соціальної установки у різних психологічних теоріях (Д.М. Узнадзе, У.Томас, Ф.Знанецький, М.Смит, Р.Лапьер тощо).
20. Двофакторна модель розвитку групи Б.Такмена.
21. Складові та основні сфери політичної соціалізації особистості.
22. Психологічний вплив пропаганди та агітації на особистість.
23. Роль грошей у процесі економічної соціалізації особистості.
24. Гендерна специфіка соціальної поведінки (агресії, конформізму, альтруїзму тощо).
25. Вплив гендерних стереотипів суспільства на статево-рольову соціалізацію.
26. Вплив трансформаційних процесів суспільства на політичну соціалізацію особистості.
27. Проблема кіберсоціалізації особистості у сучасному світі.
28. Причини мобінгу в групі, методи профілактики.
29. Соціально-психологічні складові менталітету української нації.

30. Національна свідомість та національний характер; складові, чинники розвитку.

5. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування тощо.

Також використовується корпоративна пошта, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.207 – Спеціалізована аудиторія «Музей Родовід», стільці з пюпітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі.
- 5) Певні джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі
- 6)

6. Політика дисципліни

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та доповіді до семінарських занять здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.</p>
<p>Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни</p>	<p>Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час семінарського заняття</p>
<p>Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу</p>	<p>Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела</p>
<p>Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p>	<p>Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.</p>
<p>Політика щодо відвідування</p>	<p>Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, семінари та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних</p>

	<p>причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача)</p>
<p>Політика дедлайну</p>	<p>Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів до заліку обов'язковим є усний захист доповідей, есе на семінарських заняттях. У разі відсутності на семінарському занятті, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.</p>
<p>Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни</p>	<p>Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність</p>
<p>Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті</p>	<p>Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті</p>
<p>Порядок відпрацювання пропущених занять</p>	<p>Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!</p>
<p>Політика оцінювання</p>	<p>Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на формульованому оцінюванні (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передує підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не</p>

	на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</i> Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливість навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

7. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

8.1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Формою підсумкового контролю за навчальною дисципліною є екзамен.

Контрольні заходи включають поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час семінарських та практичних занять, усний захист повідомлень за темою семінарського заняття, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Порядок проведення екзамену визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ТНУ імені В.І. Вернадського.

Екзамен проводиться у письмовій формі. Кожен білет вкладається 2 теоретичних питання та 10 тестових питань закритої форми. Кожна правильна відповідь теоретичного питання оцінюється в 15 балів за тестове питання 1 бал.

Здобувачу, який **не набрав прохідного мінімуму (36 балів)** з навчальної дисципліни, - до екзамену не допускається. Він отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість. Для ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти має набрати мінімальну кількість балів – 36 і скласти екзамен за питаннями, поданими в силабусі.

8.2. Методи контролю та оцінювання

усне опитування

перевірка письмових самостійних робіт

захист доповідей до семінару, презентацій,

метод програмованого контролю: тестовий контроль

8.3. Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання захисту доповідей, презентацій на семінарському занятті:

3 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу;

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, може не вистачати аргументації в поясненнях. Допускаються несуттєві неточності.

1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом. Має суттєві помилки у відповіді.

Критерії оцінювання доповнення / участі в дискусіях:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, есе, рефератів

Презентація, доповідь, есе, реферат- це наочне представлення результатів самостійної роботи здобувача з опрацювання обраної теми, питання, завдання тощо. Мета презентації – набуття здобувачем навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження. Критерії оцінювання наведені у таблиці 5.

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, доповіді, есе, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
-----------------	------	----------	-------------------	-----------

<i>3 бали</i>	Всі частини пов'язані з метою і предметом дослідження та містять важливі твердження за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження	Матеріал має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження	Дослідження надає інформацію в логічній послідовності і завершується викладенням важливих моментів дослідження
<i>2 бали</i>	Матеріал містить важливі твердження за темою дослідження, але містить не відповідну темі інформацію	Деякі висновки є недостатньо обґрунтованими	Дослідження має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією	Дослідження має певну непослідовність викладу теми дослідження
<i>1 бал</i>	Матеріал має опосередковане відношення до теми дослідження	Висновки є нелогічними або недостатньо обґрунтованими	У ключових положеннях відчувається нестача інформації, що необхідна для поточення висновків	Дослідження має непослідовність у викладі теми

Критерії оцінювання практичних завдань:

4 бали - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову, додаткову літературу та інформаційні ресурси, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження;

3 бали - здобувач у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

2 бали - в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, наявні суттєві неточності;

0-1 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово

його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповідях чи в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань самостійної роботи.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

9. Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять для екзамену

Поточне оцінювання та самостійна робота										Всього балів	
модуль 1			модуль 2			модуль 2				За підс. модулів / тем занять та СР	екзамен
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		40
18 балів			18 балів			24 бала					
Порогові бали										0-60	0-40
Загальна рейтингова оцінка										100	

9.3.Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів			Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не зараховано» / «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Большакова А.М. Соціальна психологія: Конспект лекцій. Харків : ХДАК, 2017. 55 с.
2. Волянчук Н.Ю., Ложкін Г.В., Винославська О.В. та ін. Соціальна психологія: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
3. Горностай П.П., Слюсаревський М.М., Татенко В.О. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти. Київ: Талком, 2018. 580 с.
4. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020.
<https://elar.navs.edu.ua/jspui/handle/123456789/17174>.

5. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 448 с.
6. Соціальна психологія: практикум для студентів бакалаврського рівня спеціальності «Психологія» / Т. М. Третякова, К. П. Лазор, Ю. В. Форманюк. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 53 с.
7. Шахова О. Г. Соціальна психологія особистості. Харків: «Контраст», 2019. 116 с.

Додаткова література

1. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту: Навч. посібник. Київ: Каравела, 2023. 304с.
2. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. Київ: Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2010. 649 с
3. Філоненко М.М. Психологія спілкування: навч. підручник. Київ: «Центр навчальної літератури», 2010. 256с.
7. Циба В.Т. Системна соціальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. – 328 с

Інформаційні ресурси.

1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute>.